

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חיי שרה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו

(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ואחת לבריאה
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לעילוי נשמת
הו"ח ר' אילן ב"ר נח ע"ה בריל
נפטר ביום כ"ו מ"ח ה'תשס"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת קיילא מינא יהודית בת מרים תחי' בריל
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י משפחתם שיחיו

לעילוי נשמת

הרב התמים יוסף ע"ה קריימן
בן - יבלחט"א - הרה"ת ר' נחמן בער שיחי' קריימן
נקטף בדמי ימיו, בן כ"ג שנה,
ביום ועש"ק, כ"ח מ"ח ה'תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

אנ"ש דלאס-אנדזשעלעס, קאליפארניע שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

א. פירוש רש"י על "קטורה", והשאלות על כך

על הפסוק¹, ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה, מפרש רש"י: "קטורה, זו הגר² ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטורת³ ושקשרה פתחה⁴ שלא נודווגה לאדם מיום שפרשה מאברהם".

יש להבין:

(א) מהו ההכרח מפשוטו של מקרא לכך ש"קטורה זו הגר"? ואדרבה: מפשט הפסוק, ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה... נראה שהכוונה היא ללקיחת אשה חדשה⁵, בנוסף לקודמת⁶, כפי שאכן שואלים במדרש⁷ והכתוב ויוסף?

(ב) את הטעם השני אומר רש"י בוא"ז החיבור - ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטורת ושקשרה פתחה... - ולא "דבר אחר" וכדומה, ומכך מובן, שלפי רש"י

(1) פרשתנו כה, א.

(2) ב"ר פס"א, ד. תנחומא פרשתנו ה. תנחומא באבער

ט. זרז פרשתנו קלג, ב. תיב"ע ות"י כאן.

(3) תנחומא שם. פד"א פ"ל. ובב"ר שם: שמקטורת*

מצות ומעשים טובים. וראה זרז שם.

(4) ראה ב"ר ותנחומא שם.

(5) כ"רבותינו" בתנחומא ותנחומא באבער שם. יל"ש

איוב רמז תתקד. וכ"פ בראב"ע, רד"ק ואברבנאל.

וברשב"ם וחוקוני: (ו)לפי הפשט אין זו הגר.

(6) לכאורה אפ"ל שסומך על פירושו לפ"ו (כד, סב)

"שהלך להביא הגר לאברהם אביו שיאנה", וא"כ מסתבר

שי"יקח אשה גו" היא (לא אשה אחרת, כ"א) אותה

שזכרה לפניו (ראה תנחומא ותנחומא באבער הנ"ל) -

אבל דוחק הוא, כי מדלא הביא רש"י שם, אותה שכתוב

בה כו" (כתנחומא ותנחומא באבער הנ"ל. או כבב"ר

פ"ס, יד) משמע, הרה"י לכל פרש"י זה - שאינו כלל

בפש"מ - דיצחק הלך להביא הגר היא מ"יוסף אברהם".

(7) ב"ר שם [והיתרוין שם (א"ל על פי הרבוב נשאה)]

- ה"ז אינו ע"ד הפשט].

ברע"ב כאן כתב שההכרח ד"קטורה זו הגר" הוא

מדכתיב ויוסף משמע שהיתה לו כבר פעם אחרת" (ועד"ו

מפרש בוחר שם. רבינו בחיי לקמן פסוק 1) - אבל לכאורה

ע"ד הפשט - הפירוש שלקח אשה אחרת מתאים יותר

בלשון הכתוב, ויוסף אברהם ויקח אשה גו", וכמו: ותוסף

ללדת (בראשית ד, ב) ובכ"מ. ועוד: לפירושו הו"ל לרש"י

להעתיק בדבורה-המתחיל גם תיבת, ויוסף".

אין אלו שני פירושים שונים לכך ש,נקראת קטורה, כפי שהם מובאים במדרש⁸, אלא הם שני טעמים באותו פירוש. כלומר, השם "קטורה" רומז לשתי משמעויות אלו ביחד⁹: לשון קטורת - "שנאים מעשיה כקטורת", ולשון קשירה - ו"שקשרה פתחה...".

ויש להבין: מנין מסיק רש"י, לפי פשוטו של מקרא, שקראו לה "קטורה" בגלל שני הטעמים, ולא כמובא במדרש, שאלה הם שני פירושים שונים¹⁰?

(ג) הקושיה המצויינת בדברי המפרשים¹¹: על הפסוק¹², ותלך ותתע' אומר רש"י, "חזרה לגלולי בית אביה". ואם כך, כיצד אומר כאן רש"י, "שנאים מעשיה כקטורת"¹³?

ב. קטורה - הגר חזרה בתשובה

ההסבר לכך הוא: ההכרח לדברי רש"י "קטורה זו הגר" אינו קושי בפסוק מסויים זה, אלא קושי המתעורר על הסיפור של אברהם והגר באופן כללי:

רש"י פירש לפני כן¹⁴ ש,אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת הנשים". ואם יכול היה אברהם להשפיע על האנשים שבחוץ בודאי היתה לו השפעה על בני ביתו, ואכן גם ישמעאל, אשר יצא לתרבות רעה¹⁵, חזר בתשובה עוד בחיי אברהם¹⁶.

(8) תנחומא וב"ר שם.

(9) ראה גם רע"ב כאן: ש"מ תרתי לשון קשירה ולשון

קטורת.

(10) ובמשכיל לדוד כאן: נראה דצ"ל ד"א שקשרה כו'.

ובתוס' הדר זקנים: פ"ה .. עוד י"ל שקשרה כו'.

(11) רבותינו בעה"ת (הדר זקנים), חוקוני, ריב"א, פנעה

זוא, טור הארוך, גו"א, כלי יקר ועוד. ולהעיר מב"ר שם:

אי"ר ברכ"י אע"ג דאת אמר ותלך ותתע' במדבר גו'.

(12) וירא כא, יד.

(13) במשכיל לדוד כאן כתב, שב' הפירושים ב"קטורה"

תלוי בפ"י, ותלך ותתע' [ודלהפירוש שנאים מעשי'

כקטורת אא"פ לפרש שחזרה לגלולי בית אבי, והוא

"יפרש קרא דותלך ותתע' כפשוטו טעות הדרך במדבר",

ע"ש] - אבל אא"פ לפרש כן ברש"י שהרי על הכתוב, ותלך

ותתע' מביא וק הפירוש ש"חזרה לגלולי בית אבי".

(14) לך יב, ה. וראה פרש"י וירא כא, לג. ועוד.

(15) פרש"י וירא כא, יא. שם, יד. וראה פרש"י שם, ט"ז.

(16) פרש"י לעיל - לך טו, טו. וראה פרש"י וירא כב, א: ו"א אחר דבריו של ישמעאל שה' מתפאר כו'; שם כב,

לחשוב, שאין מדובר כאן בפסוקים כלל על הגר, היא כ,נסתר". ואילו כאשר אומרים „זו הגר" הכוונה היא ללשון „נוכח": „בן החמש" מציקה כל הזמן הטענה: מה קורה להגר? מדוע אין כתוב שהיא חזרה בתשובה? ולכן מדייק רש"י בלשונו ואומר „זו הגר": אכן, מדובר כאן אודות אותה הגר, שעליה שאלת ושוחחת עד עתה^{25*}.

ג. יש צורך גם בטעם השני

אך רש"י אינו יכול להסתפק בטעם זה בלבד²⁶. כי אמנם עתה „גאים מעשיה כקטורת", אך כיון שהיתה תקופה שבה „חזרה לגלולי בית אביה" לא היה אברהם אבינו, שהיה צנוע ביותר²⁷, לוקחה אחר כך „אשה" – אילו „נודווגה לאדם" אחר בינתיים²⁸.

(ובמיוחד כאשר הפסוק „ויוסף אברהם..." מופיע מיד לאחר הפסוק²⁹ ויביאה יצחק

יא. נח י, יב. לך יב, ו. יד, ז. ועוד.
25* וראה לעיל הערה 6.

26 ברע"ב כאן (וראה גם מהרש"ל (יריעות שלמה) והובא בשפ"ח, דבק טוב ומשכיל לדוד – אלא שמפרשים שהם ב' פירושים (ברש"י) דאם הוא מלשון קטרת ה"ל לנקוד בחולם כו' ואם לשון קטרת ה"ל לכתוב קטורה כו' (וכיו"ב) – אבל ע"ד הפשט אינו מוכרח שאותיות השם תהיינה בדומה ממש להאותיות שבטעם השם – ראה לדוגמא: פרש"י בראשית ב, יא. יד. ועוד. וראה לקו"ש ח"י ע' 93 הערה 14.

27 ראה פרש"י לך יב, יא.
28 לפמ"ש בפר"א שבהערה 3 ד,חזר אברהם ולקח את גרושתו [ובתיב"ע עה"פ (וירא כא, יד) „וישלחה": ופסוקא בגיטא* (וראה תיב"ע (ופל' יונתן ו,קטרת הסמים) ות"י (כאן). וכ"ה ביל"ש שם. ובוזר שבהערה 2: אודווג בהדה זמנא חדא ולבתר תריך לה כו' ולבתר ויוסף כמלקדמין כו'] – אם נודווגה (נשאת) לאחר גם איסור** יש בדבר (מחזיר גרושתו שנשאת לאחר). אבל ע"ד הפשט לא ה"ל להגר דין („אשה" – ובמילא) גרושה, כי היתה שפחה (אמה) כדלקמן הערה 33. ואאפ"ל שכונת רש"י שלא ה"ל בזה איסור ד,הכוונה יעשה גו" (וישלח לך, לא) – שהרי עדיין לא למדו הבן חמש למקרא. ועוד, דלפרש"י האיסור הוא רק אם הפקידה עצמה, כמשנ"ת בלקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 191. וראה שם ע' 185 הערה 7.

כן אפ"ל שכונת רש"י לשלול האיסור ד,ויקחו .. מכל אשר בחור" (בראשית ו, ב) או „השחית" דדור המבול (נח שם, יב) – שהרי פרש"י שם שזוהו „בעולת בעל"ו. אינן מינן". (29) כד, סו.

מתעוררת השאלה: כיצד ייתכן שהגר „חזרה לגלולי בית אביה" ואברהם לא גרם לכך שתחזור בתשובה?

אין לומר שזה עקב המרחק הגיאוגרפי שהיה בין הגר לאברהם, כפי שנאמר לפני כן¹⁷, שאברהם שלח אותה מביתו עם ישמעאל, כי במעשה העקידה¹⁸ התבטל המצב של „גרש"¹⁹ האמה הזאת ואת בנה²⁰, כפי שמפרש רש"י את הפסוק²¹ „את שני נערי" – „ישמעאל ואליעזר", ובפשטות נמצאה הגר ביחד עם ישמעאל²².

ועל כך אומר רש"י „קטורה זו הגר ונקראת קטורה..." – אכן באמצעות הכינוי „קטורה" רומזת התורה לכך, שעתה כבר „גאים מעשיה כקטורת", כי חזרה בתשובה²³ על אשר „חזרה לגלולי בית אביה".

בכך יובן יותר גם הדיוק בלשונו של רש"י „קטורה זו הגר", ולא „היא הגר"²⁴, בדומה ללשון הפסוק²⁵ „היא חבורן" וכדומה:

„היא הגר" זוהי לשון „נסתר", וניתן היה

ג (הובא לקמן בפנים) – ומשמע מזה, שבעת מעשה העקידה כבר עשה תשובה. ובפרש"י פרשתנו (לקמן פסוק ט): מכאן שעשה ישמעאל תשובה כו'.

17 וירא כא, יד.
18 ומכ"ש לאחרי (מעשה העקידה) פטירת שרה שהיא אמרה לאברהם „גרש גו". ובפרט לאחרי נשואי יצחק ש,ויתן לו את כל אשר לו, שטר מתנה הראה להם (פרשתנו כד, לו ובפרש"י) – והרי הטעם שאמרה שרה „גרש גו" הוא „כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק" (וירא שם, י).
19 וירא שם.

20 והייתה בקירוב מקום לאברהם כפרש"י לעיל כד, סב: קרוב לאותו באר כו' אברהם* כו' שם ה' הבאר [וגם ישמעאל לא ה' בבית אברהם ממש – עיין פרש"י סוף פרשתנו: עד שלא מת אברהם ישכון – וזה ה' מחוילה גו' אשורה].

21 וירא כב, ג.
22 להעיר מוירא כא, כא: ותקח לו אמו אשה גו'.
23 כבמפרשים דלעיל הערה 11. ובכלי יקר: וכדי לפרט זה קרא אברהם שמה קטורה כו'.

24 ע"ד לשון רש"י לקמן פסוק ו' (וכ"ה לשון התנחומא ותנחומא באבער דלעיל הערה 2) היא הגר היא קטורה.
25 פרשתנו כג, ב. וכ"ה לשון הכתוב בכל מקום כגון דא. וכ"ה לשון רש"י – ראה לדוגמא, פרש"י: בראשית כ,

* ואף ש"ב שנה לפני הנקידה חזר אברהם לחבורן (פרש"י וירא כא, לד. כב, יט) – הרי אין הכרח שהי' שם כל ימי חייו לאחרי העקידה. ועוד: גם חבורן הוא בארץ הנגב (ראה שלח יג, כב. וראה מדרש הגדול ומדרש שכל טוב פרשתנו כאן).

בזמן הגלות מסבה לו – זועק יהודי: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"¹², כל מה שבעה"ב זה הקב"ה אומר צריך לעשות, „חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של „צא", מחוץ לשולחן אביהם, מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: „שלח נא ביד תשלח" – בשנת **ובתחלתה** „יד תשלח" – והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט עלידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. שע"י לימוד התורה בענינים אלו, ממהרים עוד יותר את המשכה בפועל].

* ובפרט שב"נ אי"צ גט. כי אם „שיוציאנה מביתו וישלחנה לעצמה כו" (רמב"ם הל' מלכים פ"ט ה"ח).
** וראה שנקו"ט בבית האוצר (להר"י ענגל) כלא א' אות ה' – איך נשא אברהם. שהי' כהן, גרושה.

האהלה שרה אמו... – שהן שרה והן רבקה היו צנועות ביותר³⁰).

לפיכך ממשיך רש"י ואומר, ושקשרה פתחה... – השם „קטורה” רומז³¹ לכך ש,לא נודווגה לאדם מיום שפרשה מאברהם, ולכן ראוי שאברהם יקחה לאשה.

ד. השאלות הטעונויות ביאור בפנימיות הענין

לפי האמור לעיל, שבשם „קטורה” רומזת התורה לכך שהגר חזרה בתשובה בהשפעת אברהם, ניתן להסביר, בפנימיות הענינים, פרטים מסויימים בפסוק, שאינם ברורים כל כך (ולפחות על-פי פנימיות הענינים):

(א) אם „קטורה זו הגר”, מדוע נאמר הביטוי „ויוסף אברהם...”, כפי ששואלים במדרש, כדלעיל בסעיף א'?

לפי דרך הפשט אין זו שאלה, כי אמנם „קטורה זו הגר”, אך כיון שאצל אברהם היתה לקיחה חדשה, מתאים להשתמש בביטוי „ויוסף...”.³² ויותר מכן: כיון שלפני כן היתה הגר שפחה³³, ועתה לקחה אברהם ל„אשה”, ולפחות כ„פלאגש”³⁴, באופן של „נשים בכתובה פלגשים (רק) בלא כתובה”³⁵, ולפיכך זהו ענין של „ויוסף” לגבי לקיחת אשה³⁶.

אך השימוש בביטוי „ויוסף” יהא ברור יותר לפי ההסבר בפנימיות הענינים, כדלהלן.

(ב) מדוע רמזו הענין של „נאים מעשיה” של הגר דוקא בהשוואה ל„קטורת”³⁷?

(ג) מדוע רומזת התורה לחזרתה של הגר בתשובה דוקא בפסוק המדבר אודות לקיחתה על ידי אברהם?

ה. עבודת אברהם לאחר פטירת שרה – זיכוכ הרע

ההסבר לכך הוא:

בתורת החסידות³⁸ מבואר ההבדל שבין עבודת אברהם לפני שנימול לבין עבודתו לאחר מכן: לפני שנימול, הוא נקרא „אברם”, שמשמעותו „אב רם” – הוא רם ונעלה מן העולם (רם על כל גויים³⁹), עבודתו היא בדרגות הקדושה עצמן⁴⁰. ואילו לאחר המילה הפך שמו ל„אברהם” – „אב המון גוים”⁴¹ – הוא עסק גם עם ה„גויים” והעלה אותם לקדושה.

עבודה זו נעשתה באמצעות שרה, אשר הפרידה את ה„פסולת” של ה„גויים” והעלתה את הטוב ואת ניצוצות הקדושה שבהם (ולכן היא אמרה „גרש האמה הזאת ואת בנה”⁴²).

וההתעלות שאלה הגיע אברהם לאחר פטירת שרה התבטא ב„ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה”, שהוא החזיר בתשובה את ישמעאל ואת הגר. כלומר, הוא בירר וזיכך גם את ה„פסולת” אשר שרה הפרידה – „גרש...”.

ההסבר לכך הוא: זיכוכ ה„גויים” שעשתה שרה הוא רק בקליפת נוגה המעורבת מטוב ומרע, וזאת על ידי הפרדת הפסולת והרע והעלאת הטוב המעורב בהם. וכיון שב„פסולת” אין טוב גלוי⁴³, יש לדחותה – „גרש...”.

רד"ל לפדר"א שם אות 20.

(38) תו"א ר"פ לך. תו"א וואה"ת (כרך ו') שם. אה"ת ח"ש ד"ה רבי בנאה וביאורו (קט"ב, ב ואילך. תמב, ב ואילך). וראה ס' הערכים"ב"ח ע' אברהם ס"ע עה ואילך.

(39) תו"א יב, ב.

(40) כי אלה ד, אברהם מגייר כו" – לא ה' להם קיום (ראה בארוכה לקו"ש ח"י ע' 89 הערה 14. וש"י). ובתו"א שם (רע"א): אחרי שנק' אברהם .. ה' יכול להעלות נצוצות .. וכמ"ש ואת הנפש אשר עשו וכו'.

(41) לך יו, ד"ה.

(42) ד"ה רבי בנאה הנ"ל (קכ, ב ואילך. קכג, סע"א ואילך. תמד, ב ואילך. תמו, ב ואילך). וראה לקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 159.

(43) דאף שגם בנקו"ש יש ניצוק קדושה המקיים אותן (המשך תער"ב ח"ב פרק שעד. ועוד) – הרי הניצוק „נתרחק ונחשך כ"כ עד שהוא כמו רע” [המשך תער"ב שם. סה"מ עת"ר ר"ע קג. ובד"ה ויגדלו הנערים תרס"ה:

כיצד זה מוליך לקבלת משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – „כל ימי חיך להביא לימות המשיח”: כל עניני העבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב„להביא לימות המשיח”. לא רק „לרבות” (כפי שכתוב בכמה מקומות), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה ויהנה מזה וכו', אלא – „להביא”, הוא עושה כל התלוי בו כדי להביא „לימות המשיח” לשון רבים, לא רק ההתחלה של יום אחד, אלא של ימות (לשון רבים) – ימות המשיח (ולא רק כאשר המשיח הוא „בחזקת משיח”⁵, אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של „משיח ודאי”⁵ וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – ע"י לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

היות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכאו"א מישראל, בלי יוצא מן הכלל.

... ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח (מגיד דבריו ליעקב גו"י¹¹)], וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח” – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת רוח וההנאה שהעבודה

וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של „נצח”: נ' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדי"ק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם⁶).

מזה מובן, שמאחר שהשלוחים עומדים כבר מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלימה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: ע"פ הידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"⁷, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"⁸, וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, המשיח היחיד שבדורנו, שכבר סיימו את כל העבודה – הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה"שלח נא ביד תשלח"⁹, השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא: לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

... מזה ישנה ההוראה בפועל שיש להסיק בעמדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של „כינוס השלוחים העולמי”:

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כאו"א מישראל מתבטאת בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

זאת אומרת: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו –

ואילו הביורור והזיכרון של ישמעאל ושל הגר אינו על ידי העלאת הטוב המעורב בהם, כי אין בהם טוב גלוי⁴³, אלא בדרך של הוספה – ודונות נעשות לו כזכויות⁴⁴.

1. ההסבר בפנימיות לשלוש השאלות הנ"ל

וזהו ההסבר לשלוש השאלות שלעיל (בסעיף ד')

(א) התורה משתמשת בביטוי „ויוסף אברהם...” „כי הפיכת ה„פסולת” – שלוש הקליפות הטמאות – לטוב היא ענין של הוספה⁴⁵, כפי שמפרש ה„צמח-צדיק”⁴⁶ את הפסוק⁴⁷ „יוסף ה' לי בן אחר”, שהענין של „יוסף” – הוספה – היא הפיכת ה„אחר” ל„בן”.

וה„הוספה” היא בשני הצדדים: (א) בעולם – זוהי תוספת וחידוש בבריאה, כי לפי הבריאה אין ודונות יכולים ליהפך לזכויות. (ב) באברהם „ויוסף אברהם...” – כי ה„אתהפכא” של שלוש קליפות הטמאות יכולה להיעשות רק בכח „עצמותו יתברך”, שמצד עצמותו ית' (כלשון המדרש⁴⁸) „איני יודע באיזה מהם חפץ אם במעשה אלו (מעשיהן של רשעים)⁴⁹...”

ע"ד התיכה נעשה נבילה וראה בפרטיות ב"ליקוט פירושים" לתניא פ"א ע' מח"מט].

44 יומא פו, ב.

45 גם הביורור ד"ק (המון גוים) הוא ענין של הוספה – שלכן הענין ד„אב המון גוים” קשור עם הוספת ה' לשם אברם (ראה במקומות שנסמנו לעיל הערה 38) – אבל מ"מ, אמיתית ענין ההוספה הוא בבירור גק"ט „שאינ בהן טוב כלל” (תניא ספ"א), והבירור שלהן הוא רק בכח העצמות, כדלקמן בפנים.

46 אה"ת עה"פ.

47 יוצא ל, כו.

48 ב"ר ספ"ב. וראה לקו"ת זו, ד. ובארוכה – לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 23 ואילך.

49 ראה תורת הבעש"ט (צפע"ג וכן פורת יוסף וכו' – הויתק בס' הבעש"ט פ' בראשית סמ"א ואילך). על מדרש הג"ל, שהוא מצד מעלת יתרון האור שניכר מצד החושך דוקא, עיי"ש.

ועפ"ז מובן הקס"ד שיה' חפץ במעשיהם של רשעים – דלכאורה: בשלמא זה ד"מה איכפת לי' להקב"ה כו" –

וכיון שהודונות אינם נחשבים שם, אפשר להפכם לזכויות על ידי הכח הנובע משם.

„ויוסף אברהם...” – על ידי שנוסף לאברהם כח נעלה יותר, הנובע מעצמותו יתברך⁵⁰, הוא יכול היה לברר ולזכך את הגר וישמעאל.

(ב) „שנאים מעשה קטורת” – מהותם של י"א סממני הקטורת דוקא⁵¹ היא, כידוע⁵², הפיכת י"א כתרין דמסאבותא לקדושה⁵³.

(ג) התכלית של „יקח אשה” היא „פרו⁵⁴ ורבו...”⁵⁵, והולדה היא ענין של תוספת והתחדשות. לכן נרמזת חזרתה של הגר בתשובה, שזוהי תוספת, דוקא בפסוק „ויוסף אברהם ויקח אשה...” – שתכליתו היא, כהמשך הפרשה, „ותלד לו...”.

2. הסיפור על רבי טרפון ובני אחותו, והשאלות עליו

בקשר לסיפור זה מופיע בגמרא⁵⁶ סיפור תמוה ביותר לכאורה:

”בני אחתיה דרבי טרפון הוו יתבי קמיה (=היו יושבים לפני) דרבי טרפון (ולא הוו אמרי מידי – רש"י), פתח ואמר (כדי שידברו –

מובן, כי לפניו כחשיכה כאורה. אבל למה יה' חפץ במעשיהם של רשעים? – אלא שהוא מצד העילוי וההוספה דעבודת התשובה על מעשיהם של צדיקים, שע"י גם הודונות נעשות כזכויות* (ראה ע"ז אה"ת עקב ע' תקה). ולהעיר ג"כ מקס"ד של אברהם ד„בנך את יחידך אשר אהבת” הוא ישמעאל (פרש"י וירא כב, ב) – ש"ל שוהו מצד העילוי דתשובה שבישמעאל (ראה ליל הערה 16). ואכ"מ. 50 עפ"ז יש לבאר ע"פ פנימיות הענינים מ"ש במדרש (ב"ר דלעיל הערה 7) על הקושיא „והכתוב יוסף” – „על פי הדבור נשאה”.

51 וראה כלי יקר עה"פ (באו"א קצת).

52 תו"א ס"פ תולדות. ובכ"מ. ס' הליקוטים ע' קטורת.

53 וראה לקו"ת נשא (כב, ד) ב„ענין מור שהי' בקטרת”, שהוא מה שנהפך מרע (דס ח' ידוע, סמאה) לטוב – עיי"ש ובתו"א מג"א צט, א.

54 בראשית א, כח.

55 נסמן בלקו"ש חיי"ט ע' 191 הערה 37. וראה (בנדו"ד) לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 119 הערה 41.

56 זבחים סב, ריש ע"ב.

57 ב"ב קכג, א.

* ומ"מ חפץ במעשיהם של צדיקים דוקא – כי תכלית הכונה להיות דירה בתחתונים הוא ע"י עבודת הצדיקים דוקא (שלכן במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים דוקא) – לקו"ת שה"ש ד"ה מי יתכן. אה"ת שם. אה"ת עקב שם. אה"ת ל"ד ע' קכו. המשך תוס"ע נ' תקלג.

רש"י: ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני (מילתא בעלמא הוא דקאמר כדי לפתוח פיהם – רש"י), אמרי ליה: קטורה כתיב, קרי עליהם בני קטורה".

ואין מובן:

(א) מדוע מספרת זאת הגמרא, ובמיוחד כאשר הכלל הוא⁵⁷ שאפילו, בגנות בהמה טמאה לא דבר הכתוב, "עליהת כמה וכמה בגנותם של בני אחתי דרבי טרפון". הכרחי לומר, אפוא, שיש כאן, "תורה" – הוראה⁵⁸. ומה?

(ב) יש מספר אמצעים כדי לגרום לזולת לדבר, ולא באמצעות אמירת פסוק שלא כלשונו!

(ג) כיצד משתמשים לצורך כך בפסוק מן התורה?⁵⁹

(ד) מדוע אמר רבי טרפון, "ושמה יוחני"⁶⁰ – לכאורה, מתאים יותר היה לשנות ולומר, "ושמה הגר", שאמנם, זה שונה מלשון הפסוק, אך זהו תוכן נכון, לפי רוב הדעות, ואפילו לדעת החולקים^{60*} הרי, "אלו ואלו דברי אלקים חיים", ולכן הורשו בית הלל להקדים את דברי בית שמאי לדבריהם⁶¹. וגם שינוי זה בלשון הפסוק היה די כדי לעוררם לדבר?

ח. לימוד התורה – תוספת והתחדשות

כדי להבין זאת יש להקדים את דברי

58) שאז צריך לדבר בלשון ברור – כמשנ"ת בלקו"ש ח"ה ע' 281. ח"י ע' 26 ואילך.

59) ראה סנה' קא, רע"א: הקורא פסוק כו' כמין זמר כו' בלא זמנו כו'.

60) במשכיל לודד כאן כתב, "שהראשונים של גלולי מצרים היו שמם יוחני וממרא כנראה מדברי רז"ל... ושמה יוחני כלומר שזוהי הגר שחזרה לגלולי בית אבי כו'" (ועפ"ז מפרש כל הסיפור, עיי"ש) – אבל יוחני הנ"ל הי' איש, והמדובר כאן – באשה. וגם: יוחני וממרא היו ראשי מכתשים של מצרים" (פרש"י מנחות פה, רע"א), ולא של גלולי מצרים" [ובס' ברכת שמואל דלקמן הערה 68 מקשר זה עם הא ד"שם טומאה מסר להם" (פרש"י פרשתנו לקמן פסוק ו')].

*60) ראה לעיל הערה 5.

61) עירובין יג, ב.

(* מנחות פה, רע"א – בש"ט לפנינו: יוחנא. אבל בעי' (ורבינו גרשום) שם ושמו"ר (פ"ט, ז). יוחני. וכ"ה ביל"ש בשלח רמז גלה.

חז"ל⁶², "כל המלמד (את) בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו", כי באמצעות לימוד התורה נעשים, "מציאות חדשה".

אמנם, מפשטות הלשון, "כל המלמד את בן חבירו..." הכוונה היא גם כאשר, "בן חבירו" כבר יודע תורה, אך מובן שהכוונה היא בעיקר אצל מי שעד עתה לא היה קשור ללימוד התורה, שאז ה"מלמד" גורם להתחדשות אצל "בן חבירו", ואילו כאשר הלה כבר למד תורה לפני כן, הרי ה"מלמד" רק מוסיף לידיעתו ומציאותו הקודמת.

בכך מובן השינוי בלשונו של רש"י בפירושו על, "ואלה תולדות אהרן ומשה"⁶³ – ... ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה מלמד שכל המלמד... מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. ביום דבר ה' את משה, נעשו אלו התולדות שלו...". לגבי "בני אהרן" הוא אומר, "נעשו אלו התולדות שלו", ולא רק "כאילו", ואילו, "כל המלמד..." הרי רק "מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו".

ההסבר לכך הוא: "ביום דבר..."⁶⁴ התחילו "בני אהרן" את לימוד התורה ("מה שלמד מפי הגבורה"⁶⁵) ממשה באופן של התחדשות, ולפיכך הם⁶⁶ היו "תולדות" משה, ללא "כאילו". אך לעומת זאת, "כל המלמד...", כולל את כל הדרכים, והשווה בין כולם הוא רק "כאילו ילדו".

ט. רבי טרפון ובני אחותו – כאילו ילדו

זהו גם ההסבר לסיפור הנ"ל: רבי טרפון ראה שבני אחותו אינם שייכים כלל לדברי

62) סנהדרין יט, ב. הובא בפרש"י עה"ת במדבר ג, א. 63) במדבר שם. 64) ומתורץ עפ"ז דיוק לשון הכתוב, "ביום דבר ה' גו'" ולא "מיום גו'" (ראה רא"ם שם. ועוד) – כי לאחר שלמדן תורה ביום דבר ה' גו' כבר נעשו תולדות משה, ומה שלמדן אח"כ הוא רק הוספה במציאותם. וראה לקו"ש חכ"ג שבהערה הבאה.

65) לשון רש"י שם. וראה בארוכה בלקו"ש חכ"ג ע' 8 ואילך דוח שבכחו של ה"מלמד" לפעול "כאילו ילדו" – מציאות חדשה – הוא מצד ה"פי הגבורה" שבהתורה שלומד עמו.

66) והו' שרק בני אהרן נעשו תולדות שלו ולא כל ישראל – נת' בארוכה בלקו"ש חכ"ג שם. וראה מפרשי רש"י שם.

החידוש שנתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה. . שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק עוד פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי בתורה – הכנה לביאת משיח צדקנו – שמקיף את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

וכפי שכבר דובר פעמים רבות (ובפרט בחדשים והשבועות האחרונים): ע"פ הודעת חז"ל¹ שכבר "כלו כל הקיצין", וההודעה של "כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו "לצחצח את הכפתורים"²), ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש!

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו: להתדבר ביחד ולקבל החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד לבצע את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . כמדובר לעיל, הודיע "כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, "עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת (כמדובר כמה פעמים) גם בכך, שבמאורעות העולם נתקיימו כמה סימנים על הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני³) ש"הגיע זמן גאולתכם", כפי שנראה בזה ש"מלכיות מתגרות זו בזו"⁴, בפרט במדינות הערביים.

. . . ורואים בפועל איך שנפעל ה"ילחום מלחמת ה"⁵ וינצח בכמה

פון חכמה בינה ודעת.

און היות אז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אז דאָס איז שייך צו יעדער אידן אָן אויסנאָם כלל.

... ועוד ועיקר: וויבאלד אז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח ("מגיד דבריו לעקב גו"11)], און צוזאַמען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]: "שלח נא ביד תשלח" – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממש!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: "כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"12, אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן "חוץ מצא", צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו במצב פון "צא" בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאַנט כביכול באַ דעם אויבערשטן: "שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה "יד תשלח" און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאַמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממהר די המשכה בפועל].

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מרחשוון, מבה"ח כסלו תשנ"ב)

(11) תהלים קמו, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.
(12) פסחים פו, ב.

התורה והבנתה. וכיון שהיו קשורים אליו⁶⁷, רצה ליצור בהם שייכות להבנת התורה – (כאילו) ילדו.

הוא הביא לכך ענין דומה בתורה, שהוא הוראה – "ויוסף אברהם ויקח אשה...", שתכליתו היא הנאמר בהמשך, "ותלד לו...", וכך נקט רבי טרפון בפעולה – "פתח ואמר", כדי לגרום לבני אחותו, "שידברו" בעניני תורה – פעולה של כאילו ילדו.

ג. יוחני – ענין של הולדה נסית בלימוד התורה

לפי זה יובנו דבריו, "ושמה יוחני": במסכת סוטה⁶⁸ אומרת הגמרא, "שאלמנה שובבית" היא מ"מבלי עולם", "כגון יוחני בת רטיבי". ומפרש רש"י: אלמנה מכשפה היתה, וכשמגיע עת לידת אשה היתה עוצרת רחמה במכשפות, ולאחר שמצטערת הרבה היתה אומרת אלך ואבקש רחמים אולי תשמע תפלתי, והולכת וסותרת כשפיה והולד יוצא וכו'. כלומר, רצונה היה שיחשבו שהלידה היתה בנס, כתוצאה מתפילותיה.

ויש לומר, שלכן קראו לה "יוחני": השם "יוחני" מורה על נס, כפי שמוכן מדברי הגמרא במסכת ברכות⁶⁹: "הוראה הונא בחלום

(67) ראה ב"ב קי, א.

(68) כב, א. – בס' ברכת שמואל (לבעמחה"ס תפארת שמואל על הרא"ש) עה"ת כאן מקשר ג"כ "יוחני" שבסוטה שם עם הסיפור דר"ט – אבל באופן אחר.

בפתח עינים (להחיד"א) זבחים שם: ומה שפירש הרב ז"ל (ברכת שמואל) שם דר"ט דאמר יוחני כיון ליוחני בת רטיבי. עמו הסליחה דמהש"ס כ' משמע דיוחני בת רטיבי היתה בימי האמוראים – אבל לדעת הברכת שמואל י"ל שאינו מוכרח כלל, כי י"ל שהיתה בימי תנאים (או לפניו) והנהגתה היתה מפורסמת (גם) בדורות שלאח"ו. – ולהעיר מערוך השלם מע' יוחני.

(69) נו, רע"א. ובפרש"י שם: נו"ן כנגד נו"ן. ועפמ"ש בחדא"ג מהרש"א שם [„דהשם גופי" מורה על החנות והסובה והנונין מראין שיהי' בנס"י] י"ל, שכן הוא ב"יוחני", ובפרט שיי'ל דיוחני הוא קיצור וכמו השם יוחנן.

(* דמדהוסיף, (החנות) והטובה". משמע דנו"ן אחד מספיק „שהי' בנס" גם ביוחני. אף שאינו בניקוד דחון (חית צרו"י) ובפירושו דחון. ובפרט שיי'ל דיוחני הוא קיצור וכמו השם יוחנן. כבפנים הערת. – ולהעיר: א) מהשמות נעמי נעמן. ועוד. ב) דיוחני הוא גם שם זכר (מ"ק כד. א) (ראה דק"ט שם). ע"ז טז. ב. ותוספת לעיל הערה 60.)

נס נעשה לו... יוחנן נסי נסים נעשו לו". כן קשור השם „יוחני" לענין של לידת ילדים, בנוסף על המסופר במסכת סוטה שם, כנאמר⁷⁰ „הילדים אשר חזן אלקים את עבדך".

ולכן אמר רבי טרפון, "ושמה יוחני"⁷¹ – כי הוא היה צריך ליצור כאן ענין של „ילדו"⁷² באמצעות ובלימוד התורה, שאינו לפי הטבע.

זהו ההסבר גם להמשך הסיפור, שלאחר שבני אחותו אמרו לו „קטורה כתיב, כינה אותם רבי טרפון „בני קטורה": אם „קטורה כתיב" – לשון קשירה (עוצרת רחמה), ההיפך מ„יוחני" שגורמת להולדה – לא תיווצר בהם „ההולדה" בלימוד התורה, פתיחת המוח בהבנת התורה, אלא הם יישארו „בני קטורה" (קשירה) – בעלי מוח אטום שאינם מסוגלים להבין את התורה.

יא. כדי לגרום להתחדשות יש צורך ב"ויוסף"

לפי ההסבר הנ"ל על „ויוסף אברהם..." לפי יינה של תורה שבפירוש רש"י – שכיון שאברהם צריך היה לגרום לתוספת והתחדשות (הולדה) על ידי הפיכת שלוש קליפות הטמאות לקדושה, צריך היה להיות „ויוסף אברהם...", תוספת והתעלות בדרגת אברהם⁷³ – ניתן גם להסביר, לפי פנימיות הענינים, את העובדה שרבי טרפון צייטט גם את תחילת הפסוק „ויוסף אברהם",

שהרי, לכאורה⁷⁴, די היה אילו אמר „ויקח אשה ושמה יוחני", והם היו יודעים לאיזה פסוק הכוונה, כי זהו הפסוק היחיד שבו נאמר „ויקח אשה ושמה...":

אלא, כדי שיוכל לפעול „מלמד את בן

(70) וישלח לג, ה. וראה מקץ מג, כט וברש"י שם.
(71) אבל זה שנק' „בת רטיבי" אינו שייך לכאן. כי הטעם שנק' „בת רטיבי" י"ל: יציאת הולד היתה ע"י ש"סותרת כשפיה", וכשפים נמוחים ע"י מים (סנהדרין סז, ב ובפרש"י שם ד"ה פשו), ולכן נק' „בת רטיבי".
(72) וי"ל שזהו פירוש הפנימי בלשון רש"י „יוחני מילתא בעלמא הוא דקאמר כו" – היינו, שע"י „יוחני" המשיך „מילתא – בעלמא", השפעה חדשה בעולם (שזהו מצבם דבני אחתי' מצ"ע).

(73) כמו הולדה כפשוטה, דדוקא „בבוא ההארה יתירה (מוחין גדולות) או יכול להשפיע גם למטה ולהוליד מהות חדש ממש" (לקו"ת ואתחנן ג, ג. ובכ"מ).
(74) ע"פ נגלה אינה קושיא כי בכוי"כ מקומות בש"ס מצינו (יתירה מזו) דסמיך אסיפ' דקרא שלא הביאה כלל!

חברו תורה", שלגבי בני אחותו היה זה ענין של הולדה והתחדשות⁷⁵, והוא היה חייב להתקדם בדרגתו שלו, ובכח זה יכול היה לגרום להתחדשות אצל בני אחותו.

ועל כך הוא הביא הוכחה מענין דומה בתורה: „ויוסף אברהם ויקח אשה...“ – התוספת בדרגת אברהם גרמה לכך שיוכל להיות „ויקח אשה...“, כשהתכלית היא „ותלד לו“, ענין של הולדה והתחדשות.

יב. הולדת „בני קטורה“ – מעל לסדר ההשתלשלות

ועוד יש לפרש (בענין של „קרי עליהם בני קטורה“): הרמב"ם⁷⁶ פוסק ש"בני קטורה שהם

(75) כידוע מאמר העולם (דרמ"צ ג, א. סה"מ תרנ"ט ע' ג. המשך תרס"ו ע' קעג. ובכ"מ) „א קאפ קען מען ניט ארוף שטעלין כו'“ (= „ראש“ לא ניתן לחבר) וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ד (ע' 115 ואילך) שלכן „כל המלמד כו' (רק) נאילו ילדו“ ושמ, שכמו שהקב"ה אמר „אנא נפשי כתבית יבית“ – שנתן (אריינגעגעבן) עצמותו בתורה, כמו"כ הוא בצדיקים, שע"י תורתם לוקחים העצמות שלהם שלמעלה גם מהפנימיות שניתן בהשפעה עצמית להולדה, עיי"ש. וי"ל שעד"ז הוא בנרוד"י.

זרעו של אברהם... חייבין במילה“. כלומר, על ידי „ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה“ – שוהו ענין של התחדשות שלא לפי סדר ההשתלשלות – הוא גרם לכך שיהיו „בני קטורה“ אשר חייבים במילה, אשר מילה הם⁷⁷ ראשי-התיבות של „מי יעלה לנו השמימה“⁷⁸ (שטופי התיבות הם – הוי'), מעל לדרגת התורה ושם הוי'. כלומר, מעל לסדר ההשתלשלות, ומגיעים לכך על-ידי „ומלתם את ערלת לבבכם“⁷⁹ – ענין התשובה.

וזהו המשמעות של „קרי עליהם בני קטורה“: רבי טרפון קרא עליהם ו„המשיך“⁸⁰ אל תוכם ענין של „הולדה“ בלימוד התורה, שלא על-פי סדר ההשתלשלות – בדומה לפעולה של אברהם לגבי „בני קטורה“.

(משיחת ש"פ חיי שרה תשל"ז)

(76) הל' מלכים פ"י ה"ח. השיטות בזה – ראה אנציק' תלמודית ע' בני קטורה.
(77) ראה בכ"ז תו"א ס"פ לך. תו"ח ואה"ת שם.
(78) נצבים ל, יב.
(79) עקב, י, טו.
(80) ראה תניא ספ"ז.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

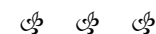

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

און אַרויסנעמען אַלע אידן פון גלות!

. . . דערפון האָט מען די הוראה בפועל וואָס מ'דאַרף אַרויסנעמען שטייענדיק איצטער באַ דער התחלה ופתיחה פון דעם „כינוס השלוחים העולמי“:

לכל לראש – דאַרף מען אַרויסקומען מיט אַ הכרזה והודעה צו אַלע שלוחים, אַז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באַשטייט אין דעם – אַז מ'זאָל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאָס הייסט: אַלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דאַרפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאָס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראַכן אין דעם נושא הכינוס – „כל ימי חיך להביא לימות המשיח“¹⁰: אַלע עניני עבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דאַרפן זיין דורכגענומען מיט „להביא לימות המשיח“, ניט בלויז „לרבות“ (ווי עס שטייט בכ"מ), אַז ער (דער שליח) שטייט און וואַרט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האָבן וכו', נאָר – „להביא“, ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען „לימות המשיח“ לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאַג נאָר פון ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז „בחזקת משיח“⁵, נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון „משיח ודאי“⁵ וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן

הוספה

בשורת הגאולה

ה.

וזהו גם א' הטעמים להדפסת קונטרס עץ החיים בהוצאה מיוחדת וחלוקתו לכאור"א מאנשים נשים וטף בסיום וחותרם יום ההולדת כ"ף מרחשון (התחלת ערב שבת זה) . . כדי להדגיש שכל הדברים האלה נמשכים בתקפם ובשלימותם (וביתר שאת) ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ה"מנהל-פועל" דשיבת תומכי תמימים, ובפרט לאחר מלאות ארבעים שנה להסתלקותו, ש"קאי איניש אדעת' דרבי"י¹, ובמילא נשלמה כבר העבודה דדור השלישי (לאדנ"ע), דור הגאולה, "ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו"².

. . . ויה"ר שההוספה בלימוד והפצת תורת החסידות, ביחד עם ההוספה בלימוד נגלה דתורה, שכמה עניני נגלה דתורה נמצאו במאמר זה, והפצת התורה והיהדות, כולל ובמיוחד ע"י הקמת מוסדות חדשים, וביסוס וחיזוק והרחבת המוסדות הקיימים, בתי תורה, בתי תפלה (עבודה) ובתי גמילות-חסדים – ימהרו ויזרזו ויביאו תיכף את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"³ – "תולדות יצחק".

ובהדגשה יתירה מצד השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – ששמו השני (סיום וחותרם שמו) יצחק, אשר, עוד בזמנו העיד שנשלמו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"⁴, ולכן ציוה (ונתן כח) "עמדו הכן כולכם"⁵ לקבל פני משיח צדקנו, ועאכו"כ בימינו אלה.

ובפרט כשרואים המאורעות שבתקופה האחרונה בנוגע ל"תולדות ישמעאל" (שבסיום פרשתנו) – אשר, נוסף לכך שכללות הענין

(1) ע"ז ה, רע"ב.
 (2) הושע ו, ב. וראה מצו"ד עה"פ.
 (3) ישעי' סג, טו. שבת פט, ב.
 (4) שיחת שמחת תרפ"ט.
 (5) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט.

"מלכיות מתגרות זו בזו"⁴, בפרט אין די מדינות הערביים.

. . . און מ'זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער "לחום מלחמת ה'"⁵ וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון "נצח": ג' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדי"ק (ווי אידן האָבן אָנגערופן דעם יאָר), און ח' – דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם⁶).

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז וויבאַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ'האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש – דאַרף מען זאָגן אַז ס'איז נאָך געבליבן עפעס צו טאָן וואָס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע"פ הידוע אַז "בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"⁷, "א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"⁸, וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אַז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט – איז פאַרשטאַנדיק אַז ס'הויבט זיך אָן מקויים ווערן דער "שלה נא ביד תשלח"⁹, די שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און דערפון איז מובן, אַז די איינציקע זאָך וואָס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאָל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל

(4) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.
 (5) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ד.
 (6) סוכה נב, ב.
 (7) פי' הברטנורא למגילת רות.
 (8) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.
 (9) שמות ד, יג.

ד"מלכיות מתגרות זו בזו" הוא מסימני הגאולה, כמארו"ל⁶ "אם ראית מלכיות מתגרות זו בזו צפה לרגליו של משיח", ה"ז בהדגשה יתירה בנוגע ל"תולדות ישמעאל", כדאיתא בילקוט שמעוני⁷ "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . מלך פרס מתגרה במלך ערבי . . כל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים" (כפי שרואים במוחש הבלבול דאוה"ע שלא יודעים מה לעשות, ומחפשים עצות שונות כו'), והקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם", וממשיך, ש"מלך המשיח . . עומד על גג בית המקדש⁸ והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם" – כפי שהכריזו ומכריזים במיוחד לאחרונה.

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ב מרחשון תנש"א)

(6) ב"ר פמ"ב, ד. מדרש לקח טוב לך לך יד, א.

(7) ישעי' רמז תצט.

(8) להעיר מדיוק לשון המדרש "עומד על גג בית המקדש" – שגגין לא נתקדשו (פסחים פה, סע"ב. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), דיש לומר, שבזה מרומז שההכרזה "ענוים הגיע זמן גאולתכם" באה מחוץ לארץ שלא נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, בדוגמת החילוק שבין גג המקדש להתוך דהמקדש עצמו.

ו.

ויהי רצון, שכיון שבימינו אלה נשלמו כל מעשינו ועבודתינו בכל פרטי הענינים דמאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, ובאופן דשני חיי שרה שכולן שוין לטובה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר צחצחו את הכפתורים¹, ועומדים מוכנים² לקבל פני משיח צדקנו, ובפרט שלאחרי זה עברו עוד עשיריות שנים שבהם צעקו בני"י עד מתי (וואָס דאָס דאָרף דאָך אויך האָבן אַ שיעור), תבוא תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(ממאמר ויהיו חיי שרה תנש"א – ספר המאמרים מלוקט ח"ה ע' 60)

(1) שיחת שמה"ת תרפ"ט.

(2) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ריש ע' רעט.

מח.

דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואָס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה . . אַ חידוש כללי ועיקרי וואָס איז ניט בלויז נאָך אַ פרט (אָדער אַ כלל) אין דער שליחות, נאָר אַן עיקר און אַן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט – הכנה לביאת משיח צדקנו – וואָס נעמט אַרום אַלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואָכן): לויט דער הודעה פון חז"ל¹ אַז ס'איז שוין "כלו כל הקיצין", און די הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז מ'האָט שוין אויך תשובה געטאָן, ביז אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני עבודה (אפילו "צופוצן די קנעפ"2), און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו – איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממשי!

דערפון איז מובן, אַז אין דעם באַשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאַמענרעדן און אַרויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . מ'האָט גערעדט פריער, אַז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, און מ'שטייט שוין גרייט, "עמדו הכן כולכם", צו מקבל זיין פני משיח צדקנו.

ווי מ'זעט דאָס אויך (כמדובר כמ"פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני³) אַז "הגיע זמן גאולתכם" פון דעם וואָס

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה שיחת שמה"ת תרפ"ט.

(3) ישעי' רמז תצט.